

712, 21
1971 NOV 23
(066h)

Népszava

2hh

NÉPSZAVA

Kiállítás kalauz

A Margitsziget a képzőművészetben

Szokatlan, de stílszerű helyen, a Margitszigeti Nagyszálló halljában került bemutatásra a fiatal képzőművészek számára meghirdetett margitszigeti pályázat anyaga. A pályázatot a szállót üzemeltető *Danubia Vállalat* írta ki a patinás intézmény 100 esztendő fennállása alkalmából, ily módon is emlékeztetni kívánván arra a szerepre, amelyet a Nagyszálló az elmúlt évtizedekben a magyar kultúrhistoriában betöltött.

A sziget sok irányú vizuális meditációra alkalmas „képletét” a fiatalok többsége a természet és az évszakok bemutatására egyszerűsítette le. A látvány szépsége ölt formát *Tenk László* színpompás „Ősz”-ében, a látvány kelte hangulat *Dombó Lajos* két tájlanulmányában. Egy fokkal tovább lép *Végh András*, aki, a környezet humanisztikus karakterének visszaadására vállalkozik. *Bráda Tibor* és *Hajdu László* kompozícióiban a külső táj egy belső tolmácsa: a természeti változások tükrében az élet filozofikus kérdéseire találnak választ.

Az átfogóbb igényt főként a sziget történetét, hagyományait és mai jelenét idéző munkákban lelhetjük föl. *Szentgyörgyi József* szaggatott ritmusban előadott romtanulmánya elődeink küzdelmes, harcoss életét szimbolizálja, ifj. *Benedek Jenő* karakteres Margitfürdője a polgári haladás tevékeny atmoszféráját. A sziget társadalmában mindvégig jelenlevő népi rétegek sajátos kultúrája elevenedik meg *Samu Géza* és *Kaubek Péter* szobraiban.

Szociális problémák, a sziget birtoklásának egykori igazságtalanságai fogalmazódnak meg finom jelképességgel *Janzer Frigyes* Arany-portréjában. A költő arcvonásaiban a

polgári társadalomban helyét nem lelő ember tragikus életérzését igyekszik megragadni a fiatal művész, azt a sajátos kedélyállapotot, amely olyanira rányomja a bélyegét Arany utolsó verseire. A politikus célzat ad többletet *Lisztés István* „Alkony”-ának is, a naplementén merengő úriasszony alakjában egy egész társadalmi formáció alkonya jut kifejezésre.

A kifejezetten mai tárgyú ábrázolások közül *Baticz Levante* festményét és *Gyurcsek Ferenc* kőszobrát éreztem a legszerencsésebbnek. Mindketten figurát ábrázolnak, *Baticz* úszóversenyzőt, *Gyurcsek* pedig vízbe lé-

pó, önmaga tükröződésében gyönyörködő fiatal lányt (a tükröződés formai megoldása egyenesen bravúros!), ám műveik tartalmisága messzé túlmutat a konkrét szituáción. Az ifjúságban tetet öltő cselekvőkészségre és életerőre appellálva ugyanis az emberi szépség, harmónia és dinamika iránti vonzódásuknak adnak hangot — az életnek örvendő, konstruktív társadalom mellett tesznek hitet.

Az elkapkodottnak tetűz grafikai anyagból *Károlyi András* érdekes vonalvezetésű Arany János, és *Vertel Beatrix* szellemes naptárterve érdemel említést.

Tasnádi Attila

Rábai Ferenc kiállítás

A Szombathelyi Képcsarnok termeiben érdekes, egységes stílusú anyag fogadja a látogatókat *Rábai (Ridovics) Ferenc* kiállításán. A művész évtizedes komoly munkával jutott el a most bemutatott akvarell, gouache képek és rajzok letisztult, egyszerű nyelvezetig.

A most bemutatott művek sora arról tanúskodik, hogy érdeklődése mindinkább a táj felé fordul. Szinkultúrája is a természet gondos megfigyelésén csiszolódott. Lemond a korábbi műveire még jellemző részletező ábrázolási módról, a hangsúly az élményt elindító lényeges motívumokon van. Akár a pesti Városligetben, vagy a nagymárosi Duna-parton jár, akár a kecskeméti művésztelepről látogatja a szomszédos tanyákat, kompozíciója nagyvonalúan összefogott.

Legszívesebben gyermekkor kedvenc helyeit mutatja be. A Szombathely melletti *Kámon, Olad, Gyöngyöshermán* községeket. Képeit szem-

lélve, szinte látjuk amint újra végigsétál a falusi utcán, figyelő szemmel, megáll egy-egy számára kedves emléké régi ház előtt s megilletődve készít vázlatot. Gyors feljegyzését otthon érleli tovább, a képpé formálásnál összefogja a részleteket, kiemel és elhagy, oly közvetlenséggel, hogy a befejezett mű pillanatnyi impresszióknak hat. A látványhoz hozzáadja

mesterségbeli tudását és mély érzéssel teli emberiségtől áthatott líráját. Kompozícióin a mindenkor közérthető, közvetlen képi jelentőségen túl a bensőséges hangulat uralkodik.

A művészi örömet okozó benyomásokról első sorban színekkel ad számot. Így a színek a mondanivaló igazi hordozói, kifejezői. Művészetének másik eredője a kubizmus tér- és formaképző módja. Ennek az irányzatnak szerkesztési elve korábban behatóan foglalkoztatta. Most, a líraibb hangvételnek megfelelően lágyabb, festőibb megoldással párosul. Így a természeti élmények hatására készült képei tiszta szerkezetükkel s festői megoldásukkal együttesen hatnak. Nem a szenvedélyes ecsetkezelés, hanem higgadt, kiegyensúlyozott ábrázolás, világos színértékek, gondosan mérlegelt kompozíció jellemzi.

A halkszavú mester művészi magatartásának értékes vonása az őszinteség. A kiállításon látott képei nem technikai bravúrral hatnak, hanem festésük közvetlenségével, líraiságukkal, meglehetősen mélyt közvetítő tartalmukkal.

M. Kiss Pál